

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIV (48)
Štev. (Nº) 1

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
5 de enero - 5. januarja 1995

Leto spominjanja

Spet vstopamo v novo leto, ki je nekakšna simbolna meja med prejšnjim in naprej, med preteklostjo in prihodnostjo, med tem, kar smo preživeli in kar pričakujemo.

Letos — to je leta 1995 — se Slovenci v Argentini, po svetu in tudi v osrednji republiki spominjamo dogodkov pred 50 leti.

Nekateri se bodo spominjali samo konca vojne, propad fašizma in nacizma in zmago demokracije. To na zunaj. V srcih pa se bodo še spominjali zmage komunizma, s katerim so lahko več desetletij vladali in diktirali svoje poglede, ki so bili v bistveni opreki s človekovimi pravicami. Sedaj, ko se je ta diktatura sesula po vsem svetu v prah, se v sebi nostalgичno spominjajo svoje trenutne zmage, zato pa ne prenesejo nobenega namiga na spomin drugih, ki se poleg konca vojne in zmage demokracije drugod po svetu tudi spominjajo z žalostjo v srcu zmage komunizma, ki je prinesel toliko gorja slovenskemu narodu kot celoti in

Slovencem kot posameznikom.

Spominjamo se tako vseh pobojev in zločinov med vojno, predvsem pa poboja neoboroženih ujetnikov takoj po vojni. Tega se ne spominjamo s sovraštvom, ampak z zahtevo resnice in pravice. Vse leto 1995 bo pri nas odjeknilo v pogled na tragiko pred 50 leti in v želji, da bi se sprava — ne le v besedah — izvršila v srcih in glavah vseh dobro mislečih Slovencev, uradno in osebno, da bi tako lahko skupaj in neovirano gledali v prihodnost.

Letošnje leto lahko postane mejnik v zgodovini slovenstva. Ko se bo končalo onegavljenje, zamolčevanje, izmikavanje in potvarjanje zgodovine, ko bodo popravljene, kolikor se da, vse krivice, ko bodo možje, odgovorni za skupnost, sprejeli svojo dolžnost, tedaj šele bomo lahko vsi Slovenci olajšani poprijeli za skupno delo in spomin ne bo več visel nad nami kot opozarjajoč opomin, ampak kot svetla luč na naši poti naprej.

TD

“¡FELIZ AÑO!”

Comienza un año... Es lo mismo que decir un mes, un día, una hora, una vida.

Cada instante es la iniciación de lo nuevo, un milagrito de Dios.

Para no quedarnos en millones de principios, nos sujetamos al eje del pasado, y, como ruedas aceitadas, rodamos hacia el futuro.

El pasado se agranda y debe crecer para no trabarnos: inmóviles, no haremos nada. Si nos agrandamos demasiado nos desprendemos del eje: inmóviles no haremos nada.

Comienza el año; continúa el tiempo.

“La amistad se mantiene cuando un canasto va y otro viene”.

¿Y cuando Jesús y María ayudan a llenar los canastos, la amistad se hace comunidad?

Vanda Čehovin: “Gotas de vida”
Buenos Aires 1992

Srečno pot, Ljubljana!

Že zdaj je moč zaznati, da so se z izvolitvijo dr. Rupla za ljubljanskega župana na mestno raven prenesla vsa tista nesoglasja, s katerimi se srečujejo stranke v državnem zboru.

Zelo presenečajo nekatere poteze, ki si jih je v pripravljalnem obdobju privoščil novi ljubljanski župan, saj se je pred formalnim prevzemom županstva sešel le z nekaterimi strankami in njihovimi predstavniki. To pa kaže, da se svoje nove funkcije loteva s predsodki, ki pa bodo, če se bodo potrdili tudi v njegovih javnih nastopih, zlahka prerasli v neobjektivno navijanje za interese stranke, ki ji pripada in za tiste organizacije, ki so mu dale javno podporo.

Ljubljanski župan bo moral zelo skrbno

preučiti sporočilo ljubljanskih volilnih izidov, ki so pokazali tudi to, da volilci v Ljubljani ljubijo politično napetost ter argumentirano izmenjavo mnenj. To pa kaže, da pričakujejo zdravo tekmovanje med številnimi ponujenimi predlogi.

Če pa bo novi ljubljanski župan podlegel pritiskom, se lahko urejanje mestnih zadev spremeni v histerično brskanje po zaprašenih arhivih. S tem bi se demokratična preobrazba mesta in njegove uprave usmerila v negativno smer, življenje bi se spremenilo v nikoli končano obračunavanje in omejevanje demokracije, ki si ga zdaj v državnem zboru privoščijo poslanci nacionalnocomunistične združbe.

Po „Slovencu“,
23. decembra 94

Kaj bo s koalicijo?

Predsednik SKD Lojze Peterle je konec lanskega leta na svoji tiskovni konferenci dejal, da doslej stranka še ni dobila odgovora predsednika vlade glede kandidature dr. Petra Venclja za zunanjega ministra.

„Če bo predsednik vlade dr. Janez Drnovšek vztrajal pri svoji odločitvi in ravnal v nasprotju s koalicijsko pogodbo, bomo v SKD vzeli na znanje, da je LDS odstopila od koalicijske pogodbe,“ je dejal Peterle.

Opozoril je tudi, da se z LDS ne želijo pogovarjati preko javnih občil. Ponudba za resor brez listnice za boj proti korupciji, o kateri je izvedel na takšen način, se mu zdi „račka“, saj se SKD bori proti korupciji znotraj svojih resorjev, še posebej pa iz ministrstva za notranje zadeve.

Če bi pri SKD ugotovili, da je LDS od-

stopila iz koalicije, se začno nanovo vsa pogajanja tako glede vsebine kot glede razdelitve ministrskih resorjev. Drugače pa SKD ne bo sodelovala v vladi.

Poleg podrobnejših pojasnitev koalicijskega zapleta in napovedi sestanka vodstev LDS in SKD pred domnevnim odhodom iz koalicije, poročajo tudi o odhodu socialnega krila iz SKD. Odhod strankinega krila pod vodstvom Franca Miklavčiča je posledica nezadovoljstva dela članov SKD s politiko stranke, ki je po Miklavčičevi oceni preveč „totalitistična in fundamentalistična ter nesrečno povezana z domobransko argentinsko strujo“. Skupni političnik jezik je odcepljeno krilo SKD našlo z neparlamentarno stranko krščanskih socialistov, s katero nameravajo registrirati novo Krščansko socialno stranko.

Žarko Petan se je vrnil

Po odločitvi Sveta RTV Slovenije 24. decembra je v pisarni generalnega direktorja te ustanove spet Žarko Petan. Svet RTVS je namreč 14. julija letos sprejel sklep, s katerim ni potrdil njegovega imenovanja za generalnega direktorja, po njegovi pritožbi, ki je romala tudi na ustavno sodišče Slovenije, pa je vrhovno sodišče odločilo, da je sklep sveta neveljaven.

„V rokah sicer še vedno nimam sodne odločitve,“ je po telefonu povedal Žarko Petan, „toda dejstva, da spet sedim v svoji pisarni, ne občutim kot osebno zmago. To je zmaga pravne države in pameti. No, ampak v Sloveniji je očitno več vrst pame-

ti,“ je nekam zamišljeno rekel Petan.

Po šestih mesecih je pred njegovo ustanovo bistvena naloga: „Tistim, ki nočejo razumeti, bo treba dopovedati, da je RTVS avtonomna in javna ustanova, popolnoma neodvisna od oblasti oziroma oblastnikov, v službi ljudi, ki poslušajo radio in gledajo televizijo,“ pravi Petan, ki želi vpeljati poslovanje, ustrezno novemu tisočletju. Nov statut, ki ga pravkar sprejemajo bo vsebinsko bolj usklajen z zakonom o RTV, kar pa zadeva programsko naravnost RTVS, vztraja Petan pri tistem, kar je snoval že pred pol leta: več kakovostnega in kulturnega programa.

Razpust socialnega krila krščanskih demokratov

Izvršni odbor krščanskih demokratov je 22. decembra med drugim sprejel sklep o razpustitvi socialnega krila. Somišljeniki slednjega so namreč sklenili, da se priključijo krščanskim socialistom. Z odhodom krila Franca Miklavčiča se končuje obdobje frakcij znotraj krščanske demokracije.

Somišljeniki socialnega krila slovenskih krščanskih demokratov so sklep, da se to v okviru stranke razpusti, potrdili na izrednem zboru 1. decembra. Franc Miklavčič, Ivan Kepić, Jožko Plahutnik, Franc Šmid in Majda Žilčar so sklenili, da se pridružijo

stranki krščanskih socialistov in da ji bodo izbrali tudi novo ime; eden izmed predlogov je Krščansko-socialna stranka.

V razlogih za odhod Miklavčičeve frakcije je mogoče razbrati odklon od stranke in prevlade trše linije v krščanski demokraciji, ki jo posebej Lojze Peterle.

V krščanski demokraciji po obračunu s krili ostaja samo še neformalno Omanovo ljudsko krilo, ki pa nima resnih političnih stremiljenj, razen zavzemanja za združevanje s Slovensko ljudsko stranko kdaj v prihodnosti.

Minister ključar

Razglabljanje o možnostih obstanka vladne koalicije in lastnostih oziroma novega zunanjega ministra je tema mariborskega Večera z dne 30. decembra.

Po naštevanju odlik, ki naj bi jih imel novi zunanji minister ugotavlja, da premier doslej ni zmožal kandidature, ki bi mu ustrezala. Če imamo po enakih merilih njegovo zavračanje krščanskodemokratskih kandidatov za opravičljivo in če upoštevamo njegovo razlago, da bo zunanjega ministra izbiral ne glede na strankarsko pripadnost, kar naj bi pomenilo, da želi dati

prednost strokovnosti, se moramo vprašati, s kakšnim kadrovskim arzenalom razpolaga. Prej ko slej z zelo skromnim, je Večerova ugotovitev: Zato bi se moral odločiti med sposobnostjo odpiranja vrat in pridobivanja zaveznikov, to sta imela, denimo, Peterle in Rupel, in na praksi temelječim diplomatskim znanjem, ki pa ga imajo le „stari kadri“. Idejno bi bilo oboje, nekaj vmes je slabo. Na koncu svetuje, da je nujen razmislek ali je Sloveniji za zdaj potrebna predvsem prodornost politike odpiranja in odprtih vrat.

Politična odvisnost

V državah, ki so na prehodu iz totalitarne v demokratično ureditev je vloga ustavnega sodišča gotovo pomembnejša in odločilnejša kot pa v državah z že oblikovano demokracijo, kjer se dosledno upošteva načelo delitve oblasti na zakonodajno, izvršno in sodno. Ustavno sodišče je najvišji organ sodne oblasti za varstvo ustavnosti in zakonitosti ter človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

V zakonu je določeno, da je ustavno sodišče samostojno in neodvisno ter da so njegove odločbe obvezne. V načelu je torej v naši državi to področje urejeno, problem se pojavi, ko prestopimo od splošnega načela h konkretnemu reševanju zadev, ki jih obravnava ustavno sodišče. Dokler ustavno sodišče o predlogu predlagatelja ne odloči, tudi ne more biti obveznosti nasprotne stranke spoštovati odločitev ustavnega sodišča. Če pa ustavno sodišče pobud državljanov ne sprejme, take zadeve sploh ne obravnava.

Ob spremljanju dela ustavnega sodišča se mi vsiljuje zaključek, da sodišče z neverjetno naglico ukrepa in rešuje zadeve, kadar je hitro ukrepanje v prid političnim strankam vladajoče koalicije. Določene zadeve rešuje počasi in tudi po več kot leto dni ne odloči o zadevi, ali pa pobude državljanov sploh ne sprejme. Naj navedem samo nekaj primerov:

Izvršni svet mesta Ljubljana je takoj, ko je bil v letu 1991 sprejet stanovanjski zakon, dal zahtevo za oceno ustavnosti tega zakona, ker se ni strinjal z zakonsko normo o obvezni prodaji solidarnostnih stanovanj. Predlagal je tudi prepoved prodaje teh stanovanj. Vendar ustavno sodišče ni ukrepalo, čeprav je zaradi prodaje solidarnostnih stanovanj za komaj desetino njihove vrednosti nastala velika škoda mestu Ljubljani in vsem državljanom, ki niso bili udeleženi v tej razprodaji. Ustavno sodišče je po preteku več mesecev od prejema zahteve, ko so bila skoraj vsa družbena stanovanja že razprodana sicer odločilo, da izpodbijane določbe stanovanjskega zakona niso protustavne, vendar se odgovornosti ne bo moglo otresti. Lastninjenje družbenih stanovanj je končano in večina državljanov ni dobila nič, delavski sloj je dobil majhna stanovanja, ker so mu taka pač pripadala po prejšnjih merilih, partijska elita pa je dobila elitna stanovanja in celo hiše. Kje so tu načela pravičnosti, enakosti pred zakonom? Drugačen pa je primer, ko je republiška vlada na ustavno sodišče vložila zahtevo, da mesto Ljubljana ne sme sredstev pridobljenih s prodajo solidarnostnih stanovanj porabiti za stanovanjska posojila meščanom. Ustavno sodišče je bliskovito ukrepalo in takoj izdalo odredbo, s katero je prepovedalo razdelitev stanovanjskih posojil. V obrazložitvi svoje odločitve je zapisalo, da bi z dodelitvijo stanovanjskih posojil nastala nenadomestljiva škoda, ker je v mestu tisoč proslilcev solidarnostnih stanovanj. Sprašujem se, ali se ustavno sodišče na stanovanjsko problematiko prav nič ne spozna in je nasedlo akterju stanovanjskega zakona in vsem tistim, ki se za tem projektom skrivajo? V ustavi imamo zapisano, da država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo primerno stanovanje. Ali niso stanovanjska posojila, ki jih mesto dodeli upravičenim proslilcem, ena od možnosti, da meščani z nakupom pridejo do primernega stanovanja?

Na področju privatizacije družbene lastnine pa je ustavno sodišče v celoti podprlo projekt divjega lastninjenja in kraje družbene lastnine. Ni sprejelo vrste pobud, ki so jih državljani naslavljali nanj v zvezi z divjo privatizacijo po Markovičevi zakonodaji (zakon o podjetjih, zakon o družbenem kapitalu). Ustavno sodišče teh zadev sploh ni obravnavalo, ampak je enostavno

reklo, da pobudniki niso izkazali pravnega interesa. Ta je izakazan tedaj, kadar gre za pobudnikov osebni interes, ki ga pravo priznava in varuje. Pravno formalno odločitev ustavnega sodišča ni oporekati, vendar problem je mnogo širši, saj tisti subjekti (državni zbor, državni svet, vlada), ki imajo pravico vložiti zahtevo za začetek postopka pred ustavnim sodiščem, tega pač ne bodo in tudi niso storili. Tako se ustavno sodišče sicer neposredno ni opredelilo do problema divjih privatizacij, omogočilo pa je, da je pretežen del družbene lastnine prišel v roke tistih struktur, ki so bile v prejšnjem sistemu avantgarda delavskega razreda. Posredno pa je ustavno sodišče celo podprlo krajo družbene lastnine s tem, da je razveljavilo zakon o varstvu terjatev upnikov. Ta zakon je določal, da t. i. by pass podjetja odgovarjajo upnikom za obveznosti matičnega prezadolženega podjetja. Zakon je bil sicer potreben in koristen, vendar pravno tehnično izredno slabo napisan, verjetno vlada kot predlagatelj zakona tudi ni imela interesa, da bi bil zakon boljši. Zato je ustavno sodišče ta zakon pravno formalno zlahka razveljavilo, problem pa zaenkrat ostaja odprt. Vendar, ko bosta LDS in Združena lista dokončno olastnili družbeno lastnino, pa ustavno sodišče ne bo imelo možnosti popravnega izpita, saj je privatna lastnina ustavno zavarovana pravica. Tedaj bo pač slovenski narod moral povedati svoje.

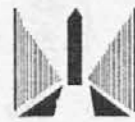
Še bolj nenavaden, da ne rečem izkripljen pa je primer reševanja ustavnega spora zoper zakon o parlamentarni preiskavi. Izvršni svet mesta Ljubljane je v letu 1993 predlagal ustavnemu sodišču, da presodi določbe zakona o parlamentarni preiskavi, ki preiskovalni komisiji dajejo taka pooblastila, ki jih imajo sodišča v kazenskem postopku. Tako je po tem zakonu dopustna prisilna privedba preiskovanca, čeprav je v ustavi zapisano, da je možen odvzem prostosti le zoper osebo, za katero obstaja utemeljen sum, da je storila kaznivo dejanje. Ustavno sodišče se v letu dni ni opredelilo in preiskovalna komisija, ki preiskuje delo ljubljanskega izvršnega sveta je preko sodišča izvršila prisilno privedbo, čeprav noben član v zvezi s funkcijo, ki jo opravlja ni storil kaznivega dejanja. Ustavno sodišče pa modro molči že več kot leto dni in to ni samo politična odvisnost, ampak cinična distanca, kot je zapisal Drago Jančar v Egiptovskih loncih mesa!

Marjan Vidmar
predsednik Izvršnega sveta
skupščine mesta Ljubljane
Ljubljana, 27. 12. 1994

„Križarji — Matjaževa vojska“

V hotelu Palace v Gorici, katerega lastnik je naš sodelavec Vinko Levstik, je bila decembra predstavitev dveh knjig, ki sta izšli v Ljubljani. Založnik Marjan Horvat je najprej kratko spregovoril o knjigi Zdenka Zavadlava „Križarji — Matjaževa vojska na Slovenskem“ in o knjigi Franka Bükviča „Avtobus norcev“.

Zelo zanimiva so bila izvajanja pisca prve predstavljene knjige Zdenka Zavadlava, ki je bil med vojno in nekaj časa po njej član Varnostnoobveščevalne službe in njene naslednice OZNE ter se med drugim udeleževal akcij zoper „Matjaževo vojsko“ na Štajerskem. Šlo je za poskus oboroženega upora proti komunistični oblasti v

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Dvoje važnih dogodkov je označilo vladni položaj v prvih dneh novega leta. tako nekako „za pomirjenje duhov“, ki so bili izredno razburkani in celo prestrašeni, saj položaj ni bil (in še sedaj ni) rožnat. Eden gospodarske, drugi politične narave sta polnila prostore obveščevalnih sredstev. Gre za prestano prizkušnjo gospodarskega programa in za imenovanje podpredsedniškega kandidata, ki bo Menema spremljal na majskih volitvah.

SPLOŠEN ODDIH

Prvi delovni dan novega leta je prinesel zaželen in potreben oddech. V zadnji številki smo opisali mehiško krizo in nje odjek v Argentini. 1994 smo zaključili v stanju, ko je borza padala in je Centralna banka na debelo prodajala dolarje. Leto 1995 pa smo začeli z delnim izboljšanjem borze in s Centralno banko, ki je to pot kupovala dolarje.

Lahko bi rekli, da je vsaj za enkrat, nahuje mimo. Vlada je pokazala, da je zmožna hitro reagirati na finančne udarce: podvzela je potrebne korake, da je hitro pomirila javni preplah in tudi odredila marsikateri ukrep, ki je bil potreben s krizo ali brez nje. Dogodek moremo beležiti kot pozitiven, zlasti ker je vladi pokazal, da ni mogoče spati, medtem ko je treba biti na straži. Tako vlada kot marsikateri gospodarski krogi so preveč sanjali v oblakih, medtem ko je stvarnost hodila po drugih potih.

Zapisi smo že v preteklih številkah, da položaj Mehike ni enak Argentini. A v nečem se strinjajo celo mednarodni opazovalci: v Mehiki verjetno ne bi prišlo do krize, če ne bi bilo pojava Chiapas in socialne oborožne vstaje obubožnega kmetijstva. Danes sta gospodarstvo in politika oziroma gospodarska in socialna stabilnost tako tesno povezani, da ju ni mogoče ločiti. In v ameriških krogih je zaznati, da smatrajo, da socialni položaj v Argentini tudi ni kot bi bilo želeti. Nekajkrat je bilo naleteti na omembmo vzporedja med vstajo v Chiapas in ljudsko vstajo v Santiago del Estero, čeprav je jasno, da so položaj, okoliščine in jakost izhruhov kaj različni.

Do istega zaključka so gotovo prišli tudi pri Mednarodnem denarnem fondu, kjer so pred kratkim rotili latinskoameriške države, naj izboljšajo domače socialne položaje, da preprečijo protestne izbruhe, ki bi lahko hudo škodovali gospodarskim naporom na poti izboljšanja.

Večina latinskoameriškega političnega rodu nima pravega pogleda na ta problem. Socialno delo je prevečkrat gledano kot „dobrodelnost“ ali celo kot „miloščina“, kadar ne le izključno predvolilno obdarujevanje.

Na to krizo lahko gledamo le kot slučajnost pojav, ki je le še utrdila gospo-

Sloveniji tik po drugi svetovni vojni. To gibanje je vodil bivši jugoslovanski aktivni častnik Andrej Glušič, ki so ga bili nacisti odpeljali v Dachau, ker je med vojno imel stike z zahodnimi zavezniki. Po vojni je ostal v Avstriji in z vednostjo ter podporo zaveznikov skušal organizirati upor proti komunistični oblasti. To gibanje je bilo za trto predvsem po zaslugi oddelkov OZNE, katere član je bil tudi Zdenko Zavadlav.

Frank Bükvič, avtor duge predstavljene knjige, se je rodil pri Murski Soboti pred 71 leti. Od leta 1951 živi v ZDA, kjer je profesor nemškega jezika in nemške književnosti. „Avtobus norcev“ je njegovo drugo literarno delo, ki je izšlo v Sloveniji.

darsko ekipo (dejansko ima sedaj več političnega razmaha in konkretne oblasti), ali pa tudi kot na stražnji ogenj, ki nam sporoča bližajočo se nevarnost in potrebo, da podvzamemo vse ukrepe, da nas povodenj ne preseneti in nam vzame še to, kar smo s trdom dosegli. Vlada ima v tem zgodovinsko odgovornost. Priznati pa je treba, da jo je res težko izvršiti v letu, ko se odloča usoda oblasti za prihodnja štiri leta. Težko je zahtevati, da se izvedejo potrebni nepopularni ukrepi, ko bodo maja volitve, na katerih je lahko vsak glas usoden. V tem bo zanimivo slediti vladnim korakom.

NOV ČINITELJ, NOVA SMER

V tem oziru je tudi važna odločitev, ki jo je podvzel predsednik glede tovariša za predsedniško formulo. Kandidat za podpredsednika bo sedanji notranji minister Carlos Ruckauf, ki ga je sicer večina smatrala kot enega izmed najbolj zmožnih kandidatov za to mesto.

Ni bilo torej nikakega presenečenja, ko se je prej tudi precej govorilo o „izvens-trankarskem“ kandidatu. Predsednik se je odločil za peronista, in še to za enega izmed tistih, ki kljub težkim časom in opazkam korupcije, ohranja ugled in spoštovanje med ljudstvom.

A izbira ima še marsikatero možnost razlage, katerih se opazovalci tako radi privoščijo. Prvič: predsednik se je odločil za peronista, kar pomeni, da hoče zagotoviti najprej ubogljivost lastne čete. Vsaka druga izbira bi mogla povzročiti nezadovoljstvo, zavist, in ni jasno, kakšna bi mogla biti reakcija. Menem se dobro zaveda, da mu izredna nevarnost preti ravno s strani Velike fronte, ki je nastala iz uskočitve nezadovoljnih peronistov in ki se sedaj krepi tudi z nezadovoljnimi radikali.

V tem je iskati tudi drugi razlog za izbiro: Ruckauf je bil eden izmed kandidatov, ki je užival podporo buenosaireskega guvernerja. Duhalde je ostro nasprotoval kandidaturi tucumanskega guvernerja (Ramón Ortega), ker ga je smatral za nevarnega tekmeča za predsedniško kandidaturu leta 1999. Ruckauf nima te „slabe strani“ in Menem ve, da mu Duhalde lahko zagotovi z buenosaireskimi glasovi novo predsedniško dobo.

Tudi tretji razlog ima opraviti z notranjimi zadevami peronizma. Ruckauf je mož, ki uživa ugled zlasti celotnega peronizma v prestolnici. In prav prestolnica je pereča in boleča točka za vlado. Tu je Velika fronta najbolj prepričljivo zmagala na ustavodajnih volitvah in ima tudi najboljše izgleda še za bodoče, kot kažejo razne ankete. Ruckauf je mož, ki lahko pritegne nazaj marsikateri peronistični glas, ki je v preteklosti emigriral na levico.

Končno ima izbira opraviti tudi z osebnimi lastnostmi kandidata. Ruckauf je politik, a zlasti previden politik. Odkar je na mestu notranjega ministra, ni nikdar poskušal zasenčiti osebnosti, ki so nad njim, in je bil vedno dobrodušen do tistih, ko so pod njim. Ne udeležuje se „dvornih spletk“ in se vedno omejuje na svoj delo in na svoje območno pozorišče. „Nikdar nisem bil globoko pravoveren, niti globoko obnovitelj, niti globoko menemist.“ Fraza je sama po sebi dovolj jasna, da lahko smatramo, da se predsedniku ni bati kake neposlušnosti s strani svojega tovariša.

In končno: tudi ni nemogoče, da bi po kratkem času vladanja Ruckauf ne mogel odstopiti kot svoj čas Duhalde, da se posveti važnejšemu poslu (župan prestolnice?), medtem ko na vrhu vlade ostane dvojica Menem-Menem, kot je že tradicija zadnjih let.

REZI MARINŠEK

Yatay

Linč ima prostrano železniško postajo. Poleg raznih delavnic še iz angleških časov in raznih stranskih prog, ima majhen muzej starih lokomotiv, ob strani pa so še trije vagoni, pred katerimi je pompozni napis „Ferroclub Argentino“ — Argentinski železniški klub. Prvi vagon so spremenili v pisarno in na vratih piše, da je dostop dovoljen le ob sobotah, druga dva pa sta preurejena v spalnici delavcev. Vendar, na kar je ne samo klub ponosen, ampak ves Linč, je vlak Yatay. To je po indijansko ognjišče in boljšega imena mu ne bi mogli dati! Stoletno lokomotivo namreč kurijo z drvni in že dolgo pred odhodom vlaka ji počasi prilagajo polena in klade, da se primerno ogreje. Vlak, bolj vlak, ima le tri vagone. Prvi je bivši salon drugega razreda, ki je spremenjen v jedilnico in kuhinjo. Star, preizkušen železničar ima tam v oblasti železen štedilnik, na katerem kuha „pučero“, „guiso“, pa še kar je takega in spoštovani gostje se vsedejo k mizam pri oknih in cenijo njegov trud. Seveda kuha „ad honorem“, ponosen je na svoje znanje in vesel, da je kljub upokojujstvu še tako potreben; deli obilne obroke in se pomenjuje vmes. Drug vagon je bila nekdanja spalnica, pa kdo bo spal na tako kratkih poteh, gostje kade tam in se pomenjujejo in načrtujejo. Za vse stroške skrbi klub, člani so zadolženi preskrbeti hrano, drva, mehaniki vedno pregledujejo vijake in Yatay, prebarvan in urejen se sveti kot sonce. Vsako soboto zjutraj se vozijo družabniki in prijatelji na izlete, enkrat do Čakarite in nazaj, drugič v Pilar, podali pa so se tudi na daljšo pot do Fatime. Da ne bi zmanjkalo kurjave, jim na vmesnih postajah dobri ljudje mečejo drva, nasekane veje, staro polomljeno pohištvo — na hitro se poslove — in vlak jo že odkuri naprej. Že v Linču pred odhodom vlakovodja pošteno potegne na paro, da ves kraj ve — Yatay odhaja!

In vedno takrat Darko vzhičen dvigne glavo in kliče: „Mama, Yatay!“ Tudi mama prisluhne in oba sta v mislih pri vlaku. „Veš Darko,“ je sinu mama nekoč spet ob oglašujočem pisku razlagala, „to je nekako tako, kot takrat ko so še v stari dobi dobili lokomotivo, ki so ji dali ime Porteña. Kupili so jo od Angležev, ki so jo uporabljali v krimski vojni. Sedaj je v muzeju v Lujanu, ob priliki ti jo bom pokazala. Ko so se takrat pripravljali na prvo vožnjo, z enim vagončkom, so vanj posedle mestne gospe v dolgih in širokih krilih in gospodje v frakih in vlakec je piskal in gospe so se z robčki poslavljale. Vožnja je bila napovedana od Paseo Colón pa do San Isidro. Mnogiča spremljajočih se je čudila korajži potnikov, nek jezdec pa je sklenil, da jih bo spremil s konjem, „tja v daljo“, tako, za vsak slučaj. A, glej ga šmenta, kaj niso iztirili! Spoštovane dame in kavalirji so izstopili in Porteño spet spravili na tir. Zaobljubili so se, da bodo o tem molčali, pa se je vseeno razvedelo. „Vidiš,“ so se zakregali, „saj smo vedeli, da je dvajset kilometrov na uro norost!“

Vsako jutro gresta Darko in mama na postajo. Ker sta vedno zgodnja, opazujeta vrvež, še raje pa ptiče, drozge, kravatke in druge, ki jima ne vesta imena, kako posedajo po žicah, se kličejo in žvižgajo, ali pa po zemlji iščejo mrčes. Lepo jih je videti, v soncu se jim svetijo peruti, v dežju pa se poskrijejo.

In približal se je božič. Ko je mama spet že avtomatsko prebrala napis na vagonu, da je popoldne odprta pisarna, se je odločila. Ob napovedani uri jo je sprejel služni železničar, popraskal se je po glavi: „Za praznike res gremo z Yatay v Fatimo. Vi bi šli radi z nami?“

„Ne samo jaz,“ ga je živahno popravila, „štirje bi šli, trije odrasli in majhna

punčka. K Mariji v Fatimo bi jo nesli.“

„Pa imate kaj drv?“ se je pozanimal.

„O, saj, imamo „pijano drevo“, suši se in mi boste naredili še uslugo, če ga posekate!“

Ali „pijano drevo“ (Palo borracho) je visoko in polno trnja. To je bilo jeze, ko so ga žagali in podirali. Trgale so se sracije in hlače, Darka je kar raznašalo od smeha, nazadnje je le debelo deblo padlo, olupili so ga in razkosali.

„Tako, zdaj bo lipa imela več prostora,“ je sodila mama, hčerka Nona pa se je jezila, zakaj je moralo pasti prav njeno drevo. „Jaz sem ga posadila in ni moja krivda, če se je obračalo na sosedovo stran, oni so ga uničili, saj vem!“

Da bi z Danico šli v Fatimo?“ se je pomisljala Irenka, mamica bolne punčke. „Dež bo, a glavno je to, da se punčka ustraši najmanjšega ropota, saj veš! Saj še glasno ne morem govoriti, ker takoj belo pogleda in zakrili z rokami.“ „Gremo k Mariji na božjo pot, zaradi Danice,“ ji je dopovedovala mama. „Marija ji bo pomagala.“

V božičnem sončnem jutru se je Irenka z Danico vsedla v prvi vagon vlakca, ki je že stal na Čakariti. Polno ljudi je zasedlo vse klopi in stol, da je Irenka komaj prihranila prostor Darku in mami. Zapisala je lokomotiva, zaspana Danica je belo pogledala, mamica jo je stisnila k sebi in punčka se je pomirila. Vrstile so se postaje, ob vsaki so ljudje divje mahali z rokami, kot da grede na daljno pot, se smejali, pili mate in šumeli s papirjem. Kuhar je že imel zakurjen štedilnik, ropotal je s posodo in žvižgal. Danes bo skuhal rižoto z obilnim mesom in pradižniki. „Kaj pa asado?“ so se pozanimali. „Ne, ne, asado pa ne pečem na Yatayu, se ne da, boste že potrpeli!“

V Linču je na vagon poskočil Darko in mama je s trudom premagala visoke stopnice. Danica je spala, kar v spanju je po cevki popila mleko. Ni se več bala piskov in žvižgov, naslonjena na mamico je enkomerno dihala.

Kurjač je pridno nalagal drva, lokomotiva je pela in enakomerno so se vrstile postaje. Včasih so se umaknili na stranski tir, da je mimo odhrumel električni vlak, potniki pa so se pogovarjali vsevprek, se smejali božjemu soncu, jedli, da ne omagajo, motili kuharja in dajali nasvete.

„Le poglej, kako otročiček spi!“ je mama pripomnila hčerki, ki je zamišljena gledala skozi okno. „Ko bi Marija pomagala,“ je spet vzdihnila in Darku odinila glavo od okna. A Darko je bil v svojem elementu. Rad se je vozil z vlakom, posebno tukaj, ko postaj že ni več poznal. Punčka je bila težka in Irenka jo je dala mami, da se malo odpočije.

„Irenka,“ se je mama nasmehnila, „se spomniš, kdaj smo šli prvič v Fatimo? Takrat si bila še šolarica in pri cerkvi smo srečali Rosenda. ‚Rosendo‘, si vzkliknila in se komaj premagala, da nisi stekla k njemu. Smejali smo se ti in Rosendo se je smejal. ‚Ne morem vam dati roke,‘ je pojasnil, ‚skubim kokoš za kosilo!‘ Vse učenke ste bile zaljubljene vanj, a on je želel postati pater, bil je čeden, svetlih las in oči, kot se spodobi potomcu severnih Italijanov. Bil je iz province Santa Fe, kjer je velika italijanska kolonija. Prišel je sém v bogoslovje, obenem je na vaši šoli poučeval verouk. V Fatimi je bil na počitnicah.“

„Aj, mama,“ je protestirala hčerka, „kje je že vse to! Pa ti sploh veš, kako se je vse končalo? Zagledal se je v neko učiteljico, pozabil na samostan in se oženil!“

Pripeljali so se v Fatimo, vsi so izstopili, kuhar je pomival posodo, skupinica s punčko se je odpravila k cerkvi. Našli so jo zaprto, a pater jim je rad odprl in poklek-

Kaj je novega v SLOGI?

Marjana Loboda, upravnik kreditne zadruge SLOGA, smo dobili pri dobri volji pa smo brez velikih ovinkov udarili v polno.

Vemo, da bo SLOGA v prvih mesecih letošnjega leta pričela z izdajanjem kreditnih kartic, kot jih je že veliko na tukajšnjem trgu. Kako je prišlo do te odločitve in zakaj?

Vprašanje je zelo obširno in če mi dovolite, bom odgovorjal v več etapah. SLOGA je vedno težila k temu, da bi svojim članom nudila čimveč uslug. Spomnil bi vas le na naše socialne podpore, na letovišče, na podpore našim ustanovam, lahko bi našteval še in še.

Ostalo pa je nepokrito polje, ki so ga naši člani večkrat omenjali z vprašanjem, ali se bo s karto SLOGA kdaj dalo kaj kupiti, recimo v navadnih trgovinah pa tudi v veleblagovnicah. Naštevati so težave, na katere so naleteli, ko so hoteli zaprositi za kakšno kreditno kartico, ki je poznana. Če so v službah, navadno ne dosegajo minimalne plače, ki jo banka ali finančna družba za podelitev kartico zahtevata. Če so samostojni podjetniki, so se premislili, ko so zagledali kup formularjev, ki jih je izpolnjene, potrebne, ožigosane itd. treba priložiti prošnji. O upokojujcih raje ne izgubljam besed.

Kaj ste na ta vprašanja odgovarjali?

Odgovor je bil težak. V velike in znane mreže na trgu nismo mogli vstopiti, ker so to pač zaprti sistemi, ki nimajo interesa na posameznih družbah.

Torej rešitve ni bilo?

Prav imate. Dolgo nismo videli nikaškega izhoda. Pa ne samo mi. Pokazalo se je, da je bilo to vprašanje pereče tudi drugod, brez pravega izhoda.

Kako to mislite?

Samo poglejte. V Argentini je združništvo izredno razvito, toda ne kreditne zadruge, ne mutuali niso imeli dostopa do izdajanja kreditnih kartic.

Kot kaže se je stvar le premaknila z mrtve točke.

Da, premaknila se je in mi smo prili-

ko zagrabili. V Mendosi se je ustanovila družba MULTIRED S.A., ki je v glavnem pritegnila k sodelovanju, to je k izdajanju kartic, zadruge in mutuale. Iz Mendoze se je mreža pričela širiti v Buenos Aires in po vsej Argentini. Naš vstop v MULTIRED S.A. je bil zaradi naše finančne trdnosti razmeroma lahek in že v prvih mesecih letošnjega leta bomo začeli izdajati karto SLOGA z obrobim napisom MULTIRED. Ta kartica bo služila za nakup v vseh trgovinah, bencinskih črpalkah itd., ki so vključene v sistem. Teh je zaenkrat veliko v Mendosi, v južnih predelih Velikega Buenos Airesa, v strogem centru (Florida), širijo se pa tudi po zahodnem in severnem delu, kjer bodo pričeli z množičnimi pritegnitvami, predvsem med trgovci. MULTIRED je tudi vključena v RED BANELCO.

Kdo bo pa kupil to kartico?

Zaenkrat jo bodo lahko dobili, brez vsakega stroška, vsi člani s karto SLOGA in naložbo 200 pesov. Le nekaj obrazcev bodo morali izpolniti, tu pri nas v pisarnah SLOGE.

Ali bo kakšna omejitev pri nakupih?

Načelno bi to bila vsota 1000 pesov, kot je sedaj posojilo, ki ga omenjeni člani lahko dobijo brez garanta. Če bi kdo potreboval več, se to od primera do primera lahko določi.

Kaj pa naši trgovci in podjetniki?

Naše trgovce in podjetnike bo stvar gotovo zanimala, saj je to eden izmed načinov, kako povečati prodajo. Sporoče naj v SLOGO, da jih bo obiskal zastopnik MULTIRED S.A. Sicer je pa pri aktivnosti, ki jo je pokazala omenjena družba možno, da jih bo, ali pa jih je že, obiskal zastopnik brez našega posredovanja.

Kaj bi še dodali?

Akcija je stekla. Bomo pa še vse poletne mesece seznanjali naše član s to novo ugodnostjo. Vemo, da je za marsikoga velika novost in je prav, da se pozanima do vseh potankostih. SLOGA je članom vedno pripravljena dati vsa pojasnila.

Pogovarjal se je lic. Marjan Schiffrer

Ne pozabimo naših zamolčanih literatov

Še ni dobro leto odkar smo se spoznali s prof. Francetom Pibernikom, malo pred simpozijem o Balantiču in Hribovšču na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani. Bil je duša tega srečanja. SAZU je zamolčanem pesnikom dala priznanje in zagotovila mesto, ki jima že desetletja pripada. Predsednik Bernik, Paternu, Zlobec, Rebula... In to naj bi bil šele začetek! Vsi kot ena družina objemamo izgubljena sinova politično nesprejemljive preteklosti.

nili so v klopi. Danica ni več spala, gledala je pred sé, Darko je glasno molil očenaš in Marija z oltarja je usmiljeno gledala po ljudeh. Še nekateri drugi so se približali. Neka žena je ječe drsala po marmorju. Irenka je stiskala malo k sebi in molila, molila. „Marija, ti veš!“ je ponavljala mama in Marija je seveda vedela, poznala vse stiske in vedno pomagala. Ona, ki je stala pod križem in trpela, je poznala človekovo trpljenje.

Dolgo so tako klečali in molili, a prišla je ura odhoda. Spet so posedli po vagonu, a punčka ni več spala. Dvignila je glavico, zazrla se je mami v oči in jo gledala. In potem še mamo, Darka in bežečo pokrajino. Vse jo je zanimalo. „Danica!“ jo je mama dehté prijela za roke. „Irenka, poglej kako punčka gleda!“ In Danica je gledala, gledala...

Sanjam? Tako je bilo nekoč — kultura nad politiko. Smo res postali civilizirani kulturniki? Spravni med seboj?

V JUTRU POZABLJENIH (Antologija padlih, pobitih, zamolčanih, prepovedanih in pozabljenih) stoji: France Pibernik, pesnik kritik, literarni publicist in literarni zgodovinar. Rodil se je 2. 9. 1928 v Suhadolah pri Komendi. Diplomiral je na filozofski fakulteti v Ljubljani (slavistika) in služboval kot gimnazijski profesor... V zadnjem času pa velja njegova posebna pozornost raziskovanju zamolčane literature... Zbornik naj bi opozoril na veliko izgubo v območju slovenskega slovstva. Visoko število padlih in pobitih katoliških besednih ustvarjalcev nas opozarja, kako hudo je bila prizadeta tista slovenska literarna usmerjenost, ki je iz predvojnega časa imela dovolj trdno umetniško tradicijo, po vojni pa ne le, da je bila na vsej črti zatirana, ostala je tudi brez najpomembnejših ustvarjalcev in brez literarnega podmladka, saj so vsi tako tragično končali, ne da bi mogli opraviti delo, za katerega so bili rojeni. Zanje je bilo takorekoč izgubljenih vseh petinštirideset povojnih let, v katerih so bili izločeni iz domače javnosti, z izjemo Franceta Balantiča, ki je živel z nami, čeprav je bil prepovedan in ga doma ni bilo mogoče tiskati.

S.Z.S.

Se nadaljuje

Drago Jančar (4)

Egiptovski lonci mesa

Spomnimo jih: ni bilo v Nemčiji, ni bilo v Rusiji, ni bilo v Egiptu, politično nasilje se je dogajalo v Sloveniji. Krogi pekla so bili tukaj, ja, prav v teh stavbah, mimo katerih vsak dan hodimo. Parlamentarna razprava je tekla o tukajšnjih ljudeh, ki so šli skozi, o tistih pač, ki so preživeli. Torej se spomnimo še enkrat, in če bo treba še mnogokrat: V prvem krogu so bili čisti sovražniki. Te so takoj po vojni, v režimu, ki se mu danes vladajoči ne morejo in ne morejo odpovedati, preprosto pobili. Za nekatere, za pisatelja Narteja Velikonjo in druge so pripravili eksemplarične procese. Na trge pred sodišči so namestili zvočnike. Tudi te so zvečina pobili, s pravnomočnimi sodbami nodvisnega pravosodja. Nekateri so dobili dolgoletne zaporne kazni. Minilo je komaj leto in že so zvočniki spet hreščali: zdaj so bili z eksemplaričnimi procesi na vrsti tisti, ki se med revolucijo niso „umazali“, vendar pa so simpatizirali z gnilo meščansko demokracijo. In spet so padle glave. V tretjem krogu so bili njihovi simpatizerji. V četrtem njihovi lastni ljudje, verniki revolucij, ki so jih poslali v strahotna koncentracijska taborišča od Golega otoka do Sremske Mitrovice. Mnogi se niso vrnili. Potem so mnoga leta v naslednjih krogih sledila zastraševanja, zapori, izsiljevanja, meta-nja iz služb, drobna in velika šikaniranja, grožnje, pridobivanja za tajne službe, ustvarili so nevidno mrežo strahu, oportunitizma in ponižanj. Eksemplarične kazni so v vsakem okolju ustvarjale atmosfero strahu in previdnosti. Egiptovsko suženjstvo niso bili samo biči in zalezovanja in samice. Ob zadevi univerzitetnega profesorja v Ljubljani, ki si je dovolil v svojo knjigo o slovenski književnosti v Frankfurtu uvrstiti nezaželena pisateljska imena, so faraonski zvijačnejši vpletli in umazali pol univerze. Ta metoda je šla tja do delavca Tovarne avtomobilov v Mariboru, ki je skušal organizirati štrajk. So krivice, ki so povzročile hude in nevidne in trajne poškodbe in se o njih ne v zvezi z rehabilitacijami ne v zvezi s svežim denarjem niti govori ne.

Kakorkoli, danes, po vsem tem, ko je vse to vendarle znano, je za popravo krivic škoda svežega denarja. Cinična distanca noče imeti nič s tem. In hkrati dobro ve, da svežega denarja ni škoda za ljudi, ki so odhajali iz celic z okrvavljenimi škornji, kot trdijo njihove žrtve in živi pričevalci, ni ga škoda za posebne zasluge za socializem. Ljubi Bog mi je priča, da tukaj nihče nikomur ničesar ne zavida, še najmanj komu dobre pokojnine, a zakaj niso vsaj tiho, zakaj ne obrezujejo svojih živih mej in se pogovarjajo s svojo vestjo. Če imamo sočutje za stare ljudi in občutek za pravičnost, potem bi moral parlament sprejeti dva pokojninska zakona. Po prvem bi osebi, ki se je odlikovala v boju proti okupatorjem dodelili posebno odlično pokojnino. Po drugem pa bi jo isti osebi odvzeli, ker je po vojni hodila iz celic političnih zapornikov z okrvavljenimi škornji. Ostala bi, osebi, normalna pokojnina, kot vsem drugim državljanom. Verjamem, da novi oholi oblastniki, ki lamentirajo o svežem denarju, s katerim znajo sicer sami zase presneto dobro ravnati, za to poanto in varianto ohranjanja svežega denarja nimajo posluha.

Nasilje nad človekom, od povojnih bojev, preko stalinističnih procesov, pa do plazečega se strahu dolga leta po vojni, vse to nasilje in vsakršno protičloveško ravnanje, slovenske družbe nikoli ne pre-

treslo. Najprej je bila dolga leta amnezija. Deset tisoč ljudi pobijejo brez procesov in dolga leta nihče za to ne ve. Kakor Nemci zelo dolgo niso hoteli vedeti za obstoj koncentracijskih taborišč, pa čeprav so komu tja odpeljali prav človeka iz njegove ulice, prav soseda. Amnezija je bila tudi ob političnih procesih: nekaj je že moralo biti na stvari. In hipokrizija, združena s strahom je bila ob sodelovanju: nekako moram preživeti. To zadnje se odpusti. Vendar pa se ne more odpustiti nonšalantno izgovarjanje z večno „nekom drugim“ ali celo opravičevanjem s fatalno zgodovinsko procesualnostjo. Nazadnje bo vsega kriva Lady Fate, mi pa gremo naprej. Samo iz globoke pretresenosti nad posamičnimi človekovimi usodami in napačno potjo družbe, ki je zločin in nasilja omogočala, lahko zraste zavest, ki bo preprečevala nove zlorabe in nove poskuse totalnega obvladovanja. Ker se to ni zgodilo in ker so žrtve pod okriljem Lady Fate izenačene z rablji, je mogoče reči, da je nevarnost novega totalitarizma latentno navzoča.

In kadar kdo nove gospodarje in opustošeno slovensko javnost spomni na strahotne zablode totalitarnega režima, na danes ugledne strokovnjake in veljake, ki so se nekoč spozabljali nad človekovim dostojanstvom in sodelovali pri nezaslišanem zastraševanju in teptanju človekovih pravic, se takoj dvigne truma govorcev in piscev, da bi posvarila pred brutalnim in primitivnim protikomunizmom. Pustimo pri miru debato o tem, da je protikomunizem prav tako legitimna drža proti nasilju, kot profitašizem.

Tu preprosto ne gre za protikomunizem. Protikomunizem je intelektualno izpraznjen in v postkomunističnih družbah hote ali nehote ustvarja neprijetno atmosfero lova na nekdanje lastnike rdečih izkaznic. Gre za jasno opredelitev zoper vsako totalno polastitev in odzemanje svobode posamezniku. Za to gre. Ni mogoče 100.000 lastnikov partijskih izkaznic, kolikor jih je šela Zveza komunistov Slovenije v svojem zenitu sredi sedemdesetih let, imeti za brezupne pripadnik *ancien regime* in jih razglasiti za nasilne boljševeke.

Nekaj ljudi je v starem režimu delovalo s partijo in zanjo iz idealizma, večina, ker ni bilo druge izbire, če so hoteli normalno delati na svojem področju, seveda pa ni bilo malo tudi tistih, ki so bili zraven iz klerikalizma in cinizma. Prav ti zadnji, očitni ciniki, večerajšnji rdeči klerikalci, pravi klerikalci, saj jih poznamo, nas kar naprej učijo demokracije. In kar je najbolj smešno in v slovenski javnosti pogosto deležno odobravanja; prav nekdanji partijski prigajachi najraje kričijo: *Ecce homo*. Tudi on je bil v partiji. In pobirajo kamne: Kolaboriral je! Ali pa celo: dobro službo je imel, zato je kriv. Odgovoren je za vse, kar se je godilo. In javnost reče: saj res, odgovoren je. Priganjač pa ne, on nikoli. Tudi ta obrazec je znan, obnesel se je v odmevih na strašne mikrokozmose nasilja, na koncentracijska taborišča. V povojni javnosti mnogih dežel, ne samo naše, se naenkrat nihče ni več ukvarjal z esesovci in komandanti taborišč, pač pa s kapoji, oni so bili naenkrat krivi za vse in ne tisti, ki so jih spravili v ta nečloveški položaj.

Zato prav nekdanjim priganjačem, današnjim formalnim in sploh vsakršnim „demokratom“, najbolj ustreza ideološka shizma, ki jo na veliko producira tudi demagoški ali pa včasih zgolj iz priza-

detosti rojeni, a zato nič manj neumni protikomunizem *en bloc*. Svet je izpraznjen in se polni z novimi vsebinami. Odprt je za novo. V takem, namreč praznem svetu si zanesljivo prav večerajšnji ljudje najbolj obupno prizadevajo, da bi ohranili njegovo ideološko zasnovo. V Sloveniji jim je uspelo, da smo se znašli v postideološki družbi. Ob vsaki dlaki v jajcu se razbohotijo retorične tirade in mogočni teoretični spisi o „nastajanju klerikalizma“, pa tudi o „ostankih boljševizma“.

Ni povsod „ostankov boljševizma“, kot bi nekateri po vsej sili radi videli. Dokler se bo producirala levo-desna, klerikalna-komunistična ali celo domobranksko-partizanska cepitev v nove in nove rodove, tako dolgo bo to idealna atmosfera za nove gospodarje, ki bodo s cinične distance naglo osvajali celoten prostor našega družbenega, materialnega, kulturnega in vsakršnega življenja.

Kje je torej treba potegniti črto? Ne znotraj ideološke delitve, pač pa med nasilji in zlorabami moči in dostojanstvom nove ustvarjalnosti na vseh področjih. Ker je prejšnji sistem takorekoč posebej nasilje in množično kršil človekove pravice, je potrebno vsaj jasno in slovesno pretrgati s kontinuiteto. Čeprav bo kljub temu pot še dolga. Koalicija, ki je na oblasti, tega dejanja ni zmogla. Ene same stvari moralne narave ni postavila na svoje mesto. Pustimo pri miru tudi vprašanje, ali je vladajoča oblast, brutalno rečeno, rdeče-črna ali drugačna, pustimo ideološke oznake, saj smo rekli, da jih ne bomo sodili po imenih, ampak po dejanjih. Vzemimo, da je vladna koalicija posledica volitev in je odraz dejanskega stanja, računov, interesnih sfer, strategije in vsega kar pač spada v politiko. Demokracija v svojem normalnem teku prenese različne slikovite povezave. Recimo, da to ni naš problem. Tudi ni problem predsednik Kučan, ki je absolutno legitimno izvoljen. Več kot zgolj vprašanje okusa je, zakaj ne vrne partijske knjižice in se ne opre na nedvomno podporo nazorsko različnih volivcev. Toda vprašanje kontinuitete, ki ga takšno zgolj interesno in hkrati hinavsko razmerje oblasti na vseh področjih generira, to pa je že naš skupni problem. Če danes isti sodniki, ki so še večeraj izrekli težke obsodbe političnim nasprotnikom in ki so tiščali skupaj glave na partijskih sestankih, kričijo o sodstvu, ki je baje bilo in je neodvisno, potem to je naš problem, ker zidamo na laži in ker od takih sodnikov ne moremo v ustreznih okoliščinah pričakovati nič drugega kot to, kar so že počeli.

Neki sodnik, ki je podpisan na mnogih naših političnih sodbah, čez cele plahte Dela dokazuje, kako je bilo sodstvo v prejšnjem režimu pravzaprav ves čas neodvisno. Morda res tako misli, a kako daleč lahko gremo v teh nesmislih? Varuh človekovih pravic dokazuje, da je bil naš pravosodni sistem, takoj potem, ko je minilo revolucionarno obdobje do leta 1952, na področju političnega kaznovanja sorazmerno liberalen in to dokazuje s podatki: izrečenih in izvedenih je bilo samo toliko in toliko (če se prav spomnim, jih je bilo nekaj sto) kazni. Ne, ne gre tako. Tudi ena krivična kazen bi bila preveč in se bi bilo treba z njo ukvarjati, če se že, gospodje, ukvarjamo s človekovimi pravicami. Naj sodijo po postavi in ustavi, ampak vsaj za bedake nas naj nimajo. Če si parlament in medije in banke in podjetja in šolstvo in vse lastijo in delijo ljudje, ki nimajo najmanjšega občutka za skupne stvari, pač pa, kakor

prej, jemljejo vse skupaj kot problem strankarskega interesa in operative, potem to seveda je problem takomenovanega postkomunizma. Če je namreč res, kot pravi Žarko Petan, da je postkomunizem nadaljevanje komunizma z drugimi sredstvi, potem to ne pelje v demokracijo, ampak v njeno karikaturo, v zablodo in skorajšnjo akutno krizo. S kontinuiteto moramo torej prekiniti ne zaradi tega, ker komu ni všeč rdeča barva, pač pa zato, da se ne bo naselila v življenje družbe z vsemi svojimi zlorabami in eventualnimi nasilji. Če se bo, ali če se je že, je prav to tisto, kar omogoča novo vladavino strahu in daje Bučarju prav, ko opozarja pred nevarnostjo novega totalitarizma.

Na ruševinah idej, ki so opustošile to stoletje, med očrnelimi tramovi pogorelih totalnih ideologij, stojijo glasniki novega časa in vpijejo: pozabimo na preteklost, ukvarjamo se s prihodnostjo. Pri tem pa mislijo na svojo sedanost. Ki jo naglo spravljajo v svoj funkcionalni, pragmatični in prihvatizacijski red: čimprej z morečo preteklostjo, zdaj je nov čas. Tako govori jo oni, ki so se pripravljali novemu času odpreti s starimi idejami v glavi. Tem je treba reči: Ni. Ni nov čas. To je isti človeški čas, ki ga živimo, odkar vemo za Antigono in Sveto pismo. Nobeno preseganje ideoloških debat, nobena sprava ne pomeni pravice ali celo zahteve do pozabe zločinov in terorja totalnih sistemov. Tu nobene intelektualne zvijače ne pomagajo. Še najmanj pa zavijanje z očmi: mislimo na prihodnost. Povej mi, kaj misliš o preteklosti, in povedal ti bom, kako gledaš na prihodnost. In sedanost.

Tudi sam sem bil med tistimi, ki so pristajali na funkcionalizem sedanosti. Družbo, gospodarstvo, organizacijo šolstva, kulture itn. pač naj urejajo izvoljeni in po možnosti najsposobnejši. Stvari morale in problemov, ki jih prinaša podaljšana preteklost se bodo urejale na sebi imanentnem področju. Toda ravno funkcionalizem, ločen od kritičnega etičnega in ustvarjalnega uma, omogoča čisti relativizem vsega, ne samo morale, pač pa vseh stvari, ki urejajo naše življenje. Tak relativizem, ki misli, da je cel problem družbe v politiki in upravi, ki brezhibno funkcionirata, ker dobro ravnata s svežim denarjem, naravnost kliče po gospostvu cinikov. Kdo si je pa mogel misliti, da bo pravosodni minister človek, ki je svojega klienta špecal tajni policiji? In da bo vsa javnost brezbrizna, ko se bo to razkrilo. In da ga bo klient, domobranski oficir, prišel braniti v parlament, člana stranke, ki se je razvila iz socialistične omladine. In da bo vodja nacionalistične desnice, ki je s svojimi ksenofobnimi idejami pobrala deset odstotkov na volitvah, s podobno provenienco dejansko spremenil politično geografijo neke dežele. Cinična distanca pristaja na vse, kar ji koristi: v tem primeru imam opravka z *enfant terriblom* slovenske politike, ki vanjo vnaša zanimivo in nepredvidljivo dinamiko, kot piše eden vodilnih politikov LDS. *No comment*. In seveda tudi to spada k značilni postkomunistični zmešnjavi evropskega Vzhoda, simetrične pojave poznajo na Madžarskem, na Češkem (Sladec), v Rusiji (Žirinovski), itd. itn. Čehi so sprejeli lustracijski zakon, ki bi mu bil jaz, če bi bilo do njega prišlo v Sloveniji pred nekaj leti, še nasprotoval. Zdaj, ko je prepozno, lahko razločno vidimo, kam nas tak relativizem pelje.

Se nadaljuje

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Z izdajo knjige dr. Silva Kristana Kaditi ali ne kaditi, to je zdaj vprašanje, so prišle na dan navade na raznih srednjih šolah. Ponokod smejo dijaki med odmorom kaditi na dvorišču, ali pa imajo celo kadilske prostore v šoli. Dr. Kristan mehi, da je to pedagoški kriminal in da je na šolah premalo časa in prostora namenjenega zbujanju zavesti o škodljivosti kajenja.

LJUBLJANA — Pevki Alenki Godec je z dvema pesmima uspelo prodreti na švicarski trg. Skupaj z Romanom Abramsom se je lotila techno glasbe in dobila založnika v Zürichu. — Legendarna skupina Bele vrane se je spet pojavila in pripravila koncert z različnimi popularnimi gosti, kot so Janez Bončina-Benč, skupina Hot Dog in Tomaž Domicelj.

KOČEVJE — Po osamosvojitvi so morali prebivalci iz slovenskih vasi med Petrino in Mirtovci potovati po cesti, ki se je vila po obeh bregovih Kolpe. Zaradi tega so morali večkrat prestopati mejo z vsemi nevšečnostmi, ki to povzročajo. V mesecu decembru so končno slovesno odprli delno posodobljeno pot na slovenskem bregu Kolpe in odpravili občasne zaplete.

LJUBLJANA — Slovenska in makedonska prestolnica sta od meseca decembra povezani dvakrat tedensko s poleti Macedonian airlines (MAT).

NOVO MESTO — Tri leta je trajala naloga preimenovanja in imenovanja ulic, trgov in mest, parkov in drugih javnih prostorov v dolenski prestolnici. V zadnjem letu so na novo imenovali ali preimenovali 67 od 151 novomeških ulic in preštevilčili 1581 hišnih števil.

CELJE — Razstava 150 let zlatarske tradicije v mestu ob Savinji v Muzeju novejših zgodovine predstavlja novejšo obdobje predelovanja zlata. Leta 1844 se je preselil Italijan Pacciaffo in odprl najprej družinsko, nato pa industrijsko podjetje, kateremu sta se leta 1921 pridružila brata Knez. Sicer je bilo zlatarstvo v Celju prisotno že sredi 15. stoletja. Po drugi svetovni vojni so vse zlatarse delavnice poddržavili in leta 1950 ustanovili Zlatarno Celje. Leta 1925 so prodali 12 kilogramov zlata, leta 1941 120, leta 1960 299 kg zlata in 544 kg srebra, leta 1992 pa 950 kg zlata in 461 kg srebra. Trenutno ima Zlatarna Celje okoli 500 zaposlenih, a bodo pod silo razmer morali kakih sto odpustiti. Veliko svojih izdelkov izvažajo, na raznih sejmih in razstavah pa žanje priznanja in nagrade.

LJUBLJANA — Po smrti dr. Trofenika, ki je imel svojo založbo v Münchnu, je njegovo delo prevzel dr. Anton Kovač. Po nemški zakonodaji je moral spremeniti ime založbi; naslovil jo je Slavica Verlag dr. A. Kovač. Istočasno pa je v Ljubljani ustanovil podružnico z imenom Založba dr. A. Kovač. V obih bo nadaljeval tradicijo svojega predhodnika, to je pošiljati na tuji (in sedaj tudi domači) trg znanstvena dela slovenskih piscev. Pred pol leta je v Münchnu izšla v nemščini monografija o Prešernu, ki jo je napisal dr. Boris Paternu, pred kratkim pa je v Ljubljani izšlo isto delo v slovenščini. Trenutno ima Slavica tri zbirke: Slovenska kulturna dediščina (v sklopu nje je izšla monografija o Prešernu), Kulturna dediščina Južnih Slovanov in Etnica et nations.

KOPER — Štirinajst jamarjev iz Kopra, Ajdovščine, Logatca, Postojne in Ljubljane bo letos potovalo v kitajsko provinco Guangxi, da raziščejo podzemni svet Huanghou. Kitajski Inštitut za kraško geologijo iz Guilina jim je poveril nalogo, da prvi posnamejo in popišejo podzemni svet, ki ima okoli 60 kilometrov dolg podvodni sistem, višinskih (globinskih) razlik pa 450 metrov.

KOPER — Koprsko pristanišče bi lahko imelo redno ladijsko povezavo s katero od kitajskih luk. Tako je izjavil vodja delegacije političnega oddelka v zunanjem ministertvu Kitajske ob ogledu Kopra in Pirana, vendar mora biti za vzpostavitev linije zadosti konkretnih dogovorov med potjo na obeh straneh. Koper bi tako lahko postala vstopna točka za trgovanje Kitajske z zahodno Evropo.

MARIBOR — Predvsem iz Avstrije so skušali za pretekle praznike pretihotapiti v Slovenijo večje količine petard in raket. Kot povsod, je pirotehnične pripomočke dobiti v redni prodaji v prodajalnah, marsikdo pa bi rad še na svojo roko kaj več zaslužil. Tako so na severni meji cariniki zasegli kar nekaj takega materiala: do srede decembra so seštelili 646.100 petard in 2.616 raket!

LJUBLJANA — Slovenski odbor za Unicef, ki je bil ustanovljen leta 1993, je pripravil dobrodelni koncert za otroke. Nastopajoči umetniki so se odpovedali honorarju, posnetek koncerta pa bodo predstavili tudi na Unicefovem sedežu v Zenevi.

ODRANCI — Pri kmetu Martiku je krava Bela skotila tri teleta, ki so tehtale po 25 kilogramov. Vendar to ni bil kak čudež narave, temveč — posledica ali zasluga veterinarja-osemenjevalca.

LJUBLJANA — Ob petdesetletnici Mednarodne organizacije za civilno letalstvo je izšel prvi slovenski letalski slovar. Natančneje povedano je to angleško-slovenski slovar s skoraj 10.000 gesli, ki zavzema izraze tudi sorodnih področij: radiotelefonijske, metereologije, nadzora zračnega prostora, radijske in električne opreme, aerodinamike, letalskih motorjev, itd.

LJUBLJANA Zasebna založba Jaka je pripravila projekt, ki bo na 20-minutnih video kaseth predstavil mojstre slovenske pisane besede. Zaenkrat sta že v prodaji kaseti o Josipu Jurčiču in Francetu Balantiču; v pripravi pa so že kasete o Prežihovem Vorancu, Simonu Gregorčiču in Kajuhu. Projekt naj bi obsegel še dvajset slovenskih pesnikov in pisateljev. Kot urednik projekta je prof. Mihael Glavan (vodja rokopisnega oddelka NUK), strokovni recenzent pa dr. Matjaž Kmecl.

NOVICE S PRIMORSKE

ŠPORTNIKI so v Kulturnem domu v Gorici praznovali 70-letico ustanovitve združenja slovenskih športnih društev v Italiji. Društvo je združevalo tako slovenske kot hrvaške športnike in si prizadevalo — kar dela tudi sedanje združenje športnikov — da je poleg „zdravega duha v zdravem telesu“ bil tudi zdrav duh zvestobe narodnostnim idealom.

ZVEZDNATE NOČI je naslov knjigi Dušana Jelinčiča, v kateri opisuje slovensko odpravo na Karakorum leta 1986. Zdaj je knjiga doživela izdajo v italijansčini; prevedel jo je prof. Paolo Privatera, ki poučuje na eni izmed italijanskih višjih srednjih šol v Trstu. Jelinčič je zaenkrat edini alpinist v Julijski krajini - Furlaniji, ki je osvojil osem tisočakov (goro Brook Peak).

REBULOV VEČER so pripravili na sedežu devinskih zborov v počastitev 70-letnice pisatelja Alojza Rebule. Program so sestavljali govori o pisateljevem delu in življenju, branje odlomkov iz njegovih del, zbor Fantje izpod Grmade pa je poskrbel za pevske vložke.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

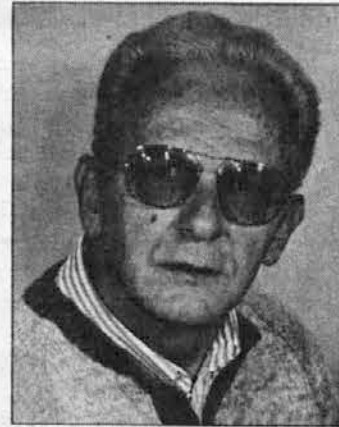
Rojstvo: Dne 27. decembra se je rodila **Adrijana Kjuder** in osrečila svoje starše Gabrijela in Adrijano roj. Mehle. Čestitamo!

Smrt: 24. decembra je umrl v Capitalu **Edvard Keber** (84). Naj počiva v miru!

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: N. N. \$ 20 za potrebne; prijatelji A.K.S. v spomin Tinetu Duhu \$ 100; N. N., Ramos Mejía, \$ 100; N. N., Morón, \$ 50; N. N., Capital, \$ 20 dol.; ga. Pavlina Dobovšek namesto božičnega cvetja pokojnim \$ 200.

Najlepša hvala vsem!

+ Tine Kovačič

V soboto, 17. decembra, je nenadoma umrl v Carapachayu znani slovenski javni delavec, pisatelj, režiser in bivši predsednik Doma Tine Kovačič.

Pokojni se je rodil v Ljubljani 13. oktobra 1929. Kot petnajstletni fant se je moral z družino umakniti pred komunisti. Prva povojna leta je preživel v begunskih taboriščih v Avstriji in Italiji, kjer je dokončal srednjo šolo.

V Argentino je prišel leta 1948. Kmalu se je vživel v tukajšnje razmere. Leta 1953 se je poročil z Mileno Kramer.

Že od vsega začetka se je vključil v slovensko igralsko družino in kot igralec dobro udeležil veliko različnih vlog.

Ko se je pozneje preselil v Villo Adeline, je pričel zahajati in sodelovati v tamkašnjem carapachayskem Domu. Kmalu je vstopil v njegov odbor kot kulturni refe-

rent. Zbral je okoli sebe mladino in pričel z igranjem, ki jih je sam režiral. Tako je ustvaril lepo carapachaysko igralsko skupino mladih. Prva igra, ki so jo postavili na oder, je bila leta 1977 Utopljenec. Za njo so se vrstile Grče, Vdova Rošlinka, Dva para se ženita, Dom, Sneguljčiča, Palčki iščejo kraljico, V Ljubljano jo dajmo, Županova Micka, Trije vaški svetniki, Martin Napuh, in končno Kovačičevo zadnje delo na odru Pri Belem konjičku pred nekaj meseci. Njegove igre so pritegnile veliko število gledalcev in z nekaterimi so gostovali tudi v drugih slovenskih Domovih.

Poleg tega igralskega dela je bil tudi šest let predsednik Doma v Carapachayu, končno pa blagajnik Doma.

Posvetil pa se je tudi pisateljevanju. Njegove krajše črtice so tudi dobile razne nagrade. Napisal in objavil — v Meddobju — je leta 1983 Spoznanje, Lokvanjev cvet, leto pozneje Nočna idila, leta 1990 Srečanje na Koreji ter leta 1992 Zadnje pristanišče. Njegovo delo Lokvanjev cvet je izšel tudi v Knjigi Ob Srebrni reki v založbi Mladinske knjige v Ljubljani ter je bilo prebrano v slovenščini po radiu Trst. „Srečanje na Koreji“ pa je bilo objavljeno v zborniku Pod južnim križem, ki ga je uredila Zora Tavčar.

Gotovo bo pokojnega Tineta Kovačiča vsa carapachayska srenja zelo pogrešala, posebno še mladina, ki jo je še posebno razumel.

Dragi Tine, počivaj v miru.

Tudi ženi Mileni izrekamo iskreno sožalje.

Zaključek tečajev v Mendosi

V nedeljo, 18. decembra po sv. maši smo zaključili šolsko leto Slovenskega tečaja za srednješolce ter Tečaja slovenščine za začetnike.

Najprej se je predsednik Društva Slovencev inž. Jože Šmon zahvalil vsem profesorjem ter spodbudil učence, naj vztrajajo pri študiju slovenskega jezika ter naprej poglobljajo znanje naše tisočletne kulture.

Vrstila so se nato poročila vzgojiteljev. Prof. Majda Nemanič je podajala slovstvo. Predstavila je učence, ki so ob spremljavi klavirja lepo deklamirali nekaj stavkov iz slovenske literature ter prebrali življenjepis avtorjev. Gdč. Darinka Žumer je imela na skrbi seznaniti srednješolce z narodoslavljenjem. Pod njenim vodstvom so za zaključek razstavili ročna dela s slovenskimi motivi. Prof. Rozka Grintal, ki je poučevala zgodovino, je izrazila da je ena od glavnih težav pri pouku že obvladavanje slovenskega jezika. Veroučno vzgojo je podajal enkrat mesečno naš dušni pastir Jože Horn. V svojem poročilu je izrazil željo, da bi mladi bolj vestno uporabljali slovenski jezik, ne samo med poukom, temveč tudi, kadar se pogovarjajo med seboj. Miha Bajda, odgo-

voren za pouk slovenščine, je predlagal Zvezi slovenskih mater in žena, naj prevzame spodbudno akcijo med svojimi člani z namenom, da bi se starši, predvsem pa matere, zavedali svojega tako važnega poslanstva kot je posredovanje slovenskega jezika mladim.

Nato so prejeli spričevala sledeči učenci: Tomaž Bajda, Natalija Arrigoni, Etel Llanos, Franci Šmon, Damijan Žumer, Erika Bajda in Tone Štim. Zadnja dva sta dosegla najboljše ređe pri zadnjem izpitu.

Sledilo je poročilo o tečaju slovenščine za začetnike. Letos je potekalo že četrto leto tega tečaja, ki se ga vestno udeležujejo tisti, ki imajo z jezikom težave zaradi pomanjkanja prakse, ter argentinski člani mešanih zakonov. Vrši se vsak četrtek zvečer po eno in pol ure. Prvo štipendijo za učenje slovenskega jezika v domovini namenjeno mendoški skupnosti, je prejela sedemnajstletna učenka tega tečaja Ivana Anton, ki bo študirala v Sloveniji v prvi polovici leta 1995. Zadnje izpite so naredili Nelida Kodelič, Rosita Klinec Villareal, Franci Simčič, Žarko Šturm ter Ivana Anton z najboljšo oceno.

MALI OGLASI

Oddam v najem stanovanje in bungalow za poletje na Katedralu in eno stanovanje v mestu Bariloche. Tel.: 0944-24978 (Bariloche).

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

ZDRAVNIKI

dr. Marija Avguštin - Specialistka za očesne bolezni. Ponedeljek, torek in petek od 16. do 20. ure. Roma 3122 - 1. nadstr. 3. - Isidro Casanova (20 m od Rute 3). Tel.: 485-5194

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchietto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ - Capital - Tel.: 831-3546.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sredo in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati - odvetnica - ponedeljek, sredo, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs - odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (g. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec - 4 številke - \$ 12.-

Poravnajte naročnino!

PREDSTAVLJA NOVE
KOMPJUTERJE
MULTIMEDIA - FAX
1 LETO GARANCIJE

Tel. / Fax: (0054-1)
942-8681 / 943-6023

POČITNICE V MENDOZI - Mesto, Uspallata, predkordiljera

Od 27. januarja do 5. februarja

Vabljeni fantje od 14. do 18. leta, da se prijavijo do 21. januarja na tel. 652-5638 ter se dogovorijo o podrobnostih

France Cukjati

TURISTIČNO POTOVANJE V BARILOČE

od 7. do 15 februarja

Podrobnosti in prijave na tel. 652-5638.

France Cukjati

KARTA SLOGA

in MULTIRED S. A.

nova usluga članom. V SLOGI JE MOČ!

Seja komisije za pripravo 50-letnice slovenskega holokavsta

bo v torek, 10. januarja, ob 20. v Slovenski hiši.

Pogled v Slovenijo

Ob narodni spravi nemara tudi obisk sv. očeta

V pričakovanju leta 1995, ko bo minilo pol stoletja od konca druge svetovne vojne, se v Sloveniji kažejo znaki in podrobnosti o tem, da bi se politične stranke in celotna javnost vendarle lahko sporazumela o narodni spravi. Gre za napore in zavzetost, da bi določili razmerja med Slovenci, ki so se bojevali v okviru dveh poglobitvenih političnih, ideoloških in vojaških taborov: partizanskega oz. narodnoosvobodilnega in domobranskega. Zlasti pa obvezuje odnos do žrtev povojnega maščevanja zmagovalcev, torej do okrog 15.000 domobrancev in drugih protikomunistov (to je povsem nedolžnih ljudi), ki so jih po ustrelitvi vrgli v brezna in druge jame, ki sploh še niso vse odkrite in raziskane.

Te žrtve zmagovalcev vojne so zagotovo največje človeško, duhovno in politično breme, ki ga prenaša Slovenija v pričakovanju proslavljanja 50-letnice konca druge svetovne vojne. Odtod poskusi in izjave o spravi, ki je čedalje nujnejša. Predsednik države Milan Kučan je v pogovoru s člani vladne komisije Slovenije za reševanje vprašanj, povezanih z ureditvijo grobišč v Kočevskem rogu, na Teharjah pri Celju in drugod po Sloveniji, opozoril, da gre v omenjenih zadevah in sploh pri spravi za dolg in obveznosti države. O taki obveznosti govori tudi odvetnik Stanislav Klep iz Kranja, ki vodi skupino nekdanjih partizanov in domobrancev, ki se sestajajo pri Lipi sprave na osrednjem ljubljanskem pokopališču, Žalah.

Kar zadeva narodno spravo, pa so najbolj aktualne nedavne izjave ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Alojzija Šuštarja. Dejal je, „da je bila sprava med umrlimi že opravljena na znani slovesnosti v Kočevskem rogu, toda sprava med živimi je težka naloga“. Po njegovem mnenju je človek sposoben za spravo, „če je pripravljen, da se najprej spravi sam s seboj“. Veliko odmevnost pa je vzbudilo razmišljanje dr. Alojzija Šuštarja (vse omenjeno se je dogajalo pred dnevi v pogovoru v nekdanjem zdravilišču Laško pri Celju) o „krvavih dogodkih med drugo svetovno vojno“. Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit je namreč dejal, „da je treba priznati, kar je bilo dobrega na eni in

na drugi strani, pa tudi to, kar je bilo slabega. Prihodnje leto, ko bo petdesetletnica zmage nad fašizmom, bo dobra priložnost, da pokažemo, ali smo sposobni drug drugemu to priznati.“

V smer sprave uvrščajo tudi sklep vodstva stranke Slovenskih krščanskih demokratov, da bo ponovno preučilo (t. j. spremenilo) 110. člen svojega programa, ki je bil sprejet na nedavnem strankinem kongresu v Ljubljani. Ta člen je značaj protifašizma in narodnega odporništva priznal le domobrancem in drugim protikomunistom, ne pa tudi vernikom, ki so se bojevali za narodno osvoboditev v okviru partizanskega boja. Takšna opredelitev kongresa Slovenskih krščanskih demokratov je povzročila veliko protestov, predvsem na Primorskem in na Štajerskem, kjer ni bilo toliko primerov bratomornega ubijanja Slovencev kot na primer na območju Ljubljane in na Dolenjskem.

V okviru naporov za spravo omenjajo tudi pobudo, da bi v Ljubljani odstranili kip komunističnega revolucionarja Borisa Kidriča, na njegovo mesto pa postavili spomenik nepoznanemu junaku. Slednji bi simboliziral vse slovenske žrtve, t.j. partizane in domobrance, ki so se bojevali za domovino.

Nemara so torej v Sloveniji končno na dobri poti, ki bi zagotovila narodno spravo. Slednja bi morala obsepati odpravo krivic žrtvam nasilja, o čemer pa se v parlamentu še ne morejo sporazumeti. V novem političnem vzdušju morejo nastati tudi pogoji za dolgo pričakovan in zaželen obisk sv. očeta. O tem smo se za Katoliški glas pogovarjali z ljubljanskim pomožnim škofom dr. Jožefom Kvasom. Potrdil je, da mu je papež Janez Pavel II. med IX. redno škofovsko sinodo, ki je bila pred kratkim v Vatikanu, zagotovil, „da pride prihodnje leto v Slovenijo“. Obisk bi opravil na povabilo države, to je njenega predsednika Milana Kučana in na povabilo Slovenske škofovske konference. Možnost za obisk sv. očeta v Sloveniji je med omenjenim pogovorom v zdravilišču Laško potrdil tudi ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar.

F. Z. - „Katoliški glas“

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 60; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

Morda ne veste...

Da se je poleg podeljevanja italijanskega državljanstva pojavila tudi nova prefinjena oblika italijanske ekspanzije. Gre za kupovanje hiš v Istri na Primorskem in celo na Gorenjskem. V zadnji šetvilki italijanske revije „Dove“ piše, da prodaja hiše 20 slovenskih lastnikov iz Mojstrane, Garij, Bovca, Rateč in Bleda. Tako, da na slovenskih tleh ne bo samo mnogo italijanskih državljanov, tudi velik del lastnine bo v njihovih rokah.

Da je nekaj dni pred proglasitvijo neodvisne države Slovenije 25. junija 1991 prišel iz Beograda v Ljubljano takratni ameriški zunanji minister Baker in izvajal velik pritisk na slovensko vladu, da ne bi oklicala samostojnosti, da bo v nasprotnem primeru to za Slovenijo imelo hude posledice.

Silvestrovo v Ljubljani

Ljubljana je slovesno praznovala odhod starega leta 1994 in prihod novega leta.

Program je bil bogatejši kot lani. Na Prešernovem trgu je radovedneže zabaval ansambel Agropop. Na Mestnem trgu je nastopala skupina Greentown Jazz Band.

Ljubljano je presenetil popolni veličasten 850 sekund trajajoči ognjemet, v spomin na 850 let, kar se prvič omenja Ljubljana v zgodovinskih virih.

Po ognjemetu so igrali valčke, z glasbenim programom pa so končali ob dveh.

Za želoce obiskovalcev je bilo dobro preskrbljeno v številnih lokalih, ki so bili odprti do zgodnjih jutranjih ur.

Vse silvestrovanje naj bi stalo okoli 8 milijonov tolarjev, ki so jih prispevala razna ljubljanska podjetja.